Şehitlik Ve Gazilik
Gönderen Kadir Hatipoglu - Mart 16 2017 00:00:00

ŞEHİTLİK VE GAZİLİK[1]   Vatan; insanın halen üzerinde yaşadığı, geçmişin acı ve tatlı hatıraları ile avunduğu, istikbâle ümitle baktığı, kısacası her üç zamanı da idrak ettiği bütün bir mekandır. Bir toprak parçasının vatan olabilmesi kolay değildir. Yüzlerce yıl yurt edinilen, uğrunda şehitler verilerek kanla yoğrulan toprak parçası vatandır. Uğrunda can verilen ve üzerinde bir medeniyet kurulan yerdir vatan. Yoksa uğrunda kan akıtılıp can verilmeyen toprak parçasının adı vatan değildir. Ünlü şâir Mithat Cemal KUNTAY, bu gerçeği şöyle dile getirir. Bayrakları bayrak yapan üstündeki kandır, Toprak, eğer uğrunda ölen varsa; Vatandır. Atalarımız dünyanın en güzel ve bereketli topraklarını vatan olarak seçmişler ve bize emanet etmişlerdir. Bu cennet vatanı yüzlerce yıl ecdadımız canları ve kanları pahasına korumuşlar ve binlerce âbide dikerek üzerinde bir medeniyet kurmuşlardır. Bu vatanın, bu millete ait olduğunu camileri, türbeleri, çeşmeleri, sarayları, mezar taşları, hanları ve hamamları ile adeta tescil etmişlerdir. Vatan, bizim en kıymetli varlığımızdır. Bu bakımdan "anavatan” tabiri, bizim milletimiz arasında önem kazanmış ve ata sözlerimize kadar girmiştir. Vatan, bütün kutsal değerlerimizin toplandığı yerdir. Artık o, bir toprak parçasından çok, tüm manevi değerlerin yaşandığı bir ortamdır. Zira sevgiler onun kucağında yaşanmış, ocaklar onun kucağında tütmüş, acı-tatlı bütün hatıralarımızda onunla birlikte olmuşuzdur. O, bizim için bir bahçe, bir nehir, düşmanlara karşı savunduğumuz bir kale, istirahata çekildiğimiz bir huzur evi gibidir. Kısacası o bizim için her şeydir. Minaresine çıkıp ezan okuduğumuz camimiz, ağacına çıkıp meyve yediğimiz bahçemiz, göklere el kaldırıp dua ettiğimiz mabedimiz, kısaca canımızdan çok sevdiğimiz varlığımızdır. Onun için ne yiğitler, ne babalar ve ne dedeler canlarını ve kanlarını feda etmişlerdir. Onun uğruna şarkılar bestelenmiş destanlar yazılmış, türküler yakılmıştır. O, bütünüyle bir milletin sesi olmuş, hepimiz bir ağızdan onun marşını gür bir sesle okullarımızda ve kışlalarımızda söylemişizdir. Vatan olmaksızın millet, millet olmaksızın da devlet olamaz. Bir milletin varlığı, vatanın varlığına, aynı zamanda hür ve bağımsız olmasına bağlıdır. Vatan ve vatan sevgisinin mukaddesliği, milletimizce en yüce seviyeye yükseltildiği tarihen tasdik edilmiş bir gerçektir. Öylesine ispat edilmiştir ki, her karış toprak kanla yoğrulmuş, masum yuvalara namahrem eli değmemesi için milyonlarca can feda edilmiş, ırmaklar gibi kan akıtılmıştır. Bu vatanın mübarekliğine dikkat çeken Mehmet Akif mısralarında şöyle der: Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki fedâ? Şüheda fışkıracak toprağı sıksan şüheda! Canı cânânı, bütün varımı alsın da Hüdâ, Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüdâ.   Vatan şâiri Namık Kemal ünlü “vatan” makalesinde; en küçüğünden en büyüğüne kadar bütün insanların, bağlanılan muhtelif şeylere karşı beslediği hissiyat ile vatan sevgisini birleştirir ve şöyle der: “...Henüz memede olan süt çocukları beşiğini, çocuklar eğlendiği yeri, gençler geçimlerinin temin edildiği yeri, ihtiyarlar, yalnız kaldıkları köşelerini, evlat anasını, baba ailesini ne türlü duygularla severse, insan da vatanını o duygularla sever.” Bunun niçin böyle olduğunu ise arka arkaya tekrarladığı “insan vatanını sever” şeklindeki hüküm cümlelerini takiben şöyle izah eder: “İnsan vatanını sever; Çünkü, Allah’ın insanlara bahşettiği şeylerin en azizi olan hayat, vatan

havasını teneffüsle başlar. Bir diğer ifadeyle; vatanı olmayan, kendisine Allah’ın ihsan ettiği şeylerin en azizi olan hayattan yeteri kadar zevk alamaz. Demek ki, hayatın gerçek anlamıyla lezzetine varabilmenin ilk şartı, vatana sahip olmaktır. İnsan vatanını sever. Çünkü Allah’ın bağışladığı şeylerin en parlağı olan nazar, göz, dünyaya ilk baktığı zaman, vatan toprağını görür. Onun için vatanını sever. İnsan vatanını sever. Çünkü etrafına baktıkça, her köşesinde geçen ömrünün, geçmiş hayatının hazin bir hatırasını, taşlaşmış, taş kesilmiş gibi görür. İnsan vatanını sever. Çünkü hürriyeti, rahatı, hakkı, menfaati, vatan sayesinde ayakta kalabilir. İnsan vatanını sever. Çünkü, varlık sebebi olan atalarının sakin mezarlığı ve ömrünün neticesi olacak evladının meydana geleceği yer vatandır. İnsan vatanını sever. Çünkü, vatan çocukları arasında dil birliği, menfaat birliği ve birbirine fazla alışmış oldukları için bir gönül yakınlığı ve fikir kardeşliği hasıl olmuştur. O sayede bir adama; dünyaya göre vatan, oturduğu şehre göre kendi evi hükmünde görünür. İnsan vatanını sever. Çünkü, vatanda mevcut olan hakimiyetin bir kısmının hakiki sahibi bizzat kendisidir. İnsan vatanını sever. Çünkü vatan, bir galibin kılıcı veya bir kâtibin kalemi ile çizilen belirsiz hatlardan ibaret değildir. Vatan, millet, hürriyet, menfaat kardeşlik, tasarruf, hakimiyet, ecdada hürmet, aileye muhabbet, gençlik hatırası gibi birçok ulvî hislerin bir araya gelmesinden hasıl olmuş mukaddes bir fikirdir.” [2]   2-Vatanı Korumak Dinimizin Emridir.   Dünyada, namus ve şerefimizi koruyarak huzur ve güven içinde yaşamak, ancak bağımsız bir vatana sahip olmakla mümkündür. Dini görevlerimizi gereği gibi yerine getirmemiz de yine vatan sayesinde mümkün olur. Bu sebeple Yüce dinimiz vatanın korunmasına büyük önem vermiş, vatan sevgisini imandan saymıştır.Vatanı korumak hem dinî hem de milli bir görevdir. İnsanın kişiliğine ehemmiyet veren ve onu her yönden korumak için kurallar koyan dinimiz, insanın hak ve hürriyetlerini garanti altına almayı ve barışı gaye edinmiştir. İslam Dîni, hiçbir insanın ezilmesine ve baskı altına alınmasına izin vermez. Düşmanlara karşı çarpışmayı emretmesi de, tamamıyla temel hak ve hürriyetlere saldırıyı ortadan kaldırmayı, adaleti ve hakkaniyeti yeniden kurmayı hedeflemesindendir. Bu konuda Kur’ân-ı Kerim’de şöyle buyurulmaktadır: و قاتلوا في سبيل الله الذين يقاتلونكم و لا تعتدوا ان الله لا يحب المعتدين   “Sizinle savaşanlara karşı, Allah yolunda siz de savaşın. Ancak aşırı gitmeyin. Çünkü Allah, aşırı gidenleri sevmez.” (Bakara 2/190) Buna göre vatanımızı korumak Rabbimizin emridir. Dinimiz zorunlu olduğu hallerde savaşmayı, sevabı çok bir ibadet olarak göstermiştir. Savaşta da kurallar koymuş, aşırılıkları kesinlikle yasaklamıştır. Savaşta, Müslümanların dışında hiçbir millet, hukuka uygun davranışlar içinde olamamıştır. Biraz önce de belirttiğimiz gibi, savaş, insanların yaşayışında arzu edilmeyen fakat millet hayatında bazen kaçınılması mümkün olmayan bir olaydır. Savaş için hazırlıklı olmayan, gerektiğinde vatanı, istiklal ve hürriyeti için maddî-manevî bütün varlıklarını veremeyen milletler, tarih

sahnesinden silinmeye veya esâret altında yaşamaya mahkumdur. Bu itibarla istiklal ve hürriyetimizi korumak için her bakımdan güçlü ve muhtemel bir düşman saldırısına karşı her an hazırlıklı olmaya mecburuz. Bu konuda Yüce Rabbimiz şöyle buyurmaktadır: و اعدوا لهم ما استطعتم من قوة و من رباط الخيل ترهبون به عدو الله و عدوكم و اخرين من دونهم لا تعلمونهم الله يعلمهم و ما تنفقوا من شيئ في سبيل الله يوف اليكم و انتم لا تظلمون   “Onlara karşı gücünüz yettiği kadar kuvvet ve savaş atları hazırlayın. Onlarla Allah’ın düşmanını, sizin düşmanınızı ve bunlardan başka sizin bilmediğiniz fakat Allah’ın bildiği diğer düşmanları korkutursunuz. Allah yolunda her ne harcarsanız karşılığı size tam olarak ödenir. Size zulmedilmez” (Enfal, 8/60) Bu ayetteki “kuvvet” kavramı savaşta düşmana üstünlük sağlamaya yarayan her türlü silah, araç ve gereci içine alır. Top, tüfek, tank, cephane, uçak, gemi, yol, asker, kışla, depo, yiyecek, içecek, bilgi, fen, kültür, sanat, medeniyet, ekonomi, insan gücü gibi, maddi ve manevi her şey “kuvvet” kavramına dahildir.[3] Yeryüzünde şerefli bir millet olarak yaşayabilmek için bütün bunları tam ve eksiksiz bir şekilde hazırlamaya mecburuz. Dinen de bu konuda bütün gücümüzü kullanmakla yükümlüyüz. Sevgili Peygamberimiz (a.s.) de birçok hadislerinde vatan sevgisinin ve savunmasının önemli bir görev ve sevabı çok bir hareket olduğunu haber vermişlerdir. Bu konuda birkaç hadis zikredelim: لا تتمنوا لقاء العدو وا سا لوا الله العافية فاذا لقيتموهم فاصبروا يا ايها الناس   “Siz düşmanla karşılaşmayı dilemeyiniz; Allah'tan afiyet isteyiniz. Düşmanla karşılaştığınız zaman da sabır ve gücünüzle karşı koyunuz.”,[4]   عينان لا تمسهما النار عين بكت من خشية الله و عين باتت تحرس في سبيل الله

“İki göze ateş dokunmayacaktır. Biri Allah korkusundan ağlayan göz; diğeri de Allah yolunda, gece vakti (karakol) bekleyen (nöbet tutan) ve düşman gözleyen göz”[5]   رباط يوم و ليلة خير من صيام شهر و قيامه و ان مات جرى عليه عمله الذي كان يعمله و اجري عليه رزقه و امن الفتان   “Bir gün bir gece hudut boyunda nöbet tutmak, gündüzleri oruçla, geceleri de ibâdetle geçirilen bir aydan daha hayırlıdır. Vazife başında ölürse, yapmakta olduğu amelin sevabı ve rızkı devam eder ve kabir fitnesinden kurtulur.”[6]   3-   Şehitlik ve Gaziliğin Fazileti   Şimdi de şehit ve gazi kime denir, bunların Allah katındaki derece ve faziletleri nedir? Bunlardan bahsetmeye çalışalım. İnsan çalışarak pek çok rütbe ve unvanlar elde edebilir. Şehitlik ve gazilik rütbesi ise, hayat karşılığında elde edilmekte ve inanç sayesinde kazanılmaktadır. Bu bakımdan rütbelerin en üstünü hiç şüphe yok ki şehitlik ve gaziliktir. Şehitlik mertebesine yükselmek hem Cenab-ı Hak katında, hem de halk yanında büyük bir şereftir. Şehit, Allah’ın huzurunda diri olarak hazır bulunup, nimetlere erişeceği ve cennete gireceğine şahit olunacağı için bu adı almıştır. Gazi ise, Allah yolunda ve vatan uğrunda savaştığı ve şehit olmayı arzu ettiği halde ölmeyip, sağ kalan kimseye verilen addır. Gazi de şehit olmak ve bu mertebeye yükselmek için savaştığından dolayı o da şehitler derecesinde kabul edilmiştir. Bu konuda sevgili Peygamberimiz şöyle buyurmuşlardır.   من سال الله الشهادة بصدق بلغه الله منازل الشهداء و ان مات على فراشه   “Bir kimse Allah yolunda şehit olmayı can-u gönülden isterse, yatağında ölse bile, Allah onu şehitler derecesine ulaştırır.”[7] Cenab-ı Hak, şehitlerin ölü değil, diri olduklarını ve O’nun tarafından rızıklandırıldıklarını bildiriyor. İnsan, ölmekle bu mertebeye yükseldiği halde, Yüce Allah, onların ölü değil, bizim anlayamayacağımız bir hayat ile diri olduklarını bildiriyor ve şöyle buyuruyor: و لا تقولوا لمن يقتل في سبيل الله اموات بل احياء و لكن لا تشعرون   “Allah yolunda öldürülenlere (şehitlere) ölüler demeyin. Hayır onlar diridirler Ancak siz bunu bilemezsiniz.” (Bakara, 2/154). Başka bir ayette de şöyle buyuruyor: و لا تحسبن الذين قتلوا في سبيل الله

امواتا بل
احياء عند
ربهم يرزقون
فرحين بما
اتاهم الله من
فضله و
يستبشرون
بالذين لم
يلحقوا بهم من
خلفهم الا خوف
عليهم ولا هم
يحزنون   “Allah yolunda
öldürülenleri (şehitleri) sakın ölüler sanma. Bilakis onlar diridirler. Rableri katında, Allah'ın lutfundan kendilerine verdiği nimetlerin sevincini yaşayarak rızıklandırılmaktadırlar. Arkalarından kendilerine ulaşamayan (henüz şehit olmamış) kimselere de hiçbir korku olmayacağına ve onların üzülmeyeceklerine sevinirler" (Al-i İmran, 3/169-170). Sevgili Peygamberimiz, şehitliğin derecesiyle ilgili olarak şöyle buyurmuştur: ما احد
يدخل الجنة
يحب ان يرجع
الى الدنيا و
له ما على
الارض من شيئ
الا الشهيد
يتمنى ان يرجع
الى الدنيا
فيقتل عشر
مرات لما يرى
من الكرامة “Hiç kimse cennete girdikten sonra -bütün dünyaya sahip olsa bile- tekrar dünyaya dönmek istemez. Yalnız şehitler, erdikleri nimetler sebebiyle dünyaya dönüp, on defa şehit olmayı arzu ederler.”[8] Bizzat Peygamberimiz, bir defa değil birkaç defa şehit olmayı istemiş ve şöyle buyurmuştur: .
..والذي نفسي
بيده لوددت ان
اغزو في سبيل
الله فاقتل ثم
اغزو فاقتل ثم
اغزو فاقتل
“Ruhumu kudret elinde tutan Allah’a yemin ederim ki, Allah yolunda savaşıp öldürülmemi, sonra tekrar dirilip savaşarak tekrar öldürülmemi, yine dirilip savaşta öldürülmemi arzu ederim”[9]   4-   Şehitlerin Kısımları   İslâm bilginleri, konu ile ilgili hadislerden yola çıkarak şehitleri üç kısımda değerlendirmişlerdir. a) Hem dünya hem âhiret hükümleri bakımından şehit sayılanlar: Bunlar Allah yolunda savaşırken öldürülen kişilerdir. Tam anlamıyla şehit bunlardır. Bu gruptaki şehitler, yıkanmaksızın kanlı elbiseleri ile defnedilir, elbiseleri onların kefenleri yerine geçer. Üzerindeki silah ve başka ağırlıklar alındıktan sonra cenaze namazı kılınarak

defnedilir.   b) Sadece dünya hükümleri bakımından şehit sayılanlar: Kalbinde nifak bulunmakla yani münafık olmakla birlikte, dış görünüşü itibariyle müslüman olduğuna hükmedilen ve müslümanların safında bulunduğu sırada düşman tarafından öldürülen kişiler bu grupta yer alır. Bunlar, dünyada yapılacak işler bakımından şehit muâmelesi görürler. c) Sadece âhiret hükümleri bakımından şehit sayılanlar: Allah yolunda savaşırken aldığı bir yaradan dolayı o anda değil de, daha sonra ölen kişiler bu grupta yer alırlar. Ayrıca hadislerde şehit oldukları bildirilmekte olan, yanlışlıkla veya haksız yere öldürülen kişi, yangında, denizde veya göçük altında can veren kişiler; veba, kolera gibi yaygın ve önlenmesi zor hastalıklar sebebiyle ölenler, ilim tahsili yolunda, helâl kazanç uğrunda, gerek kendisinin, gerekse başkalarının, can, mal ve namusları uğrunda ölenler, loğusa iken ölen ve cuma gecesinde ölen kimseler de bu grupta yer alan şehitlerdir.[10]   5- Şehitlik Ruhu ve Millet Sevgisi   Milletimizi zaferden zafere koşturan ve tarih sayfalarını kahramanlık destanları ile süsleten, Allah’ın hak olan va’dine ermek ve O’nun şehitler için hazırladığı mükafata mazhar olma arzu ve isteğidir. İslâm için ve müslümanlar için büyük bir felaket olan Haçlı ordularını, bu ruh ve heyecanla durdurmuş 1071 tarihinden itibaren Anadolu’yu müslüman Türk’e anavatan yapmış, 1453’te İstanbul’un fethiyle Bizans İmparatorluğu’nu ortadan kaldırarak Orta Çağı kapatıp Yeni Çağı açmış, 30 Ağustos 1922’de Dumlupınar Meydan Savaşı’nı kazanarak ülkeyi düşmandan temizlemiştir. Yakın tarihte 1974’te yine bu ruh ile Mehmetçik Kıbrıs’ta savaşmış, soydaş ve kardeşlerini Yunan mezaliminden kurtarmıştır. Şehitlik olmadan vatan olmaz. Bugün sahip olduğumuz bu cennet vatan, kahraman atalarımızın her karışını, kanları ile sulayarak bize emanet ettikleri topraklardır. Şair ne güzel söyler: “Ecdadını zannetme asırlarca uyurdu, Nereden bulacaktın o zaman eldeki yurdu.” Bir başka şair de şöyle der: Dokuz yüz yıldan beri yaşamaktayız burada, Milyonlarca can verdik sahip olduk bu yurda. Vatan bir müslümanın her şeyidir. Çünkü din, namus, şeref ve bağımsızlık gibi kutsal değerler ancak vatan sayesinde korunabilir. Bunun için atalarımız, bu güzel vatan için her türlü fedâkarlıkta bulunmuşlar, kanlarını akıtarak onu düşmana teslim etmemişlerdir. Atalarımızın kanı ile yoğrulmuş bu vatanı elbette seveceğiz ve elbette ki, gerekirse onun uğrunda seve seve öleceğiz. Necip milletimizdeki vatan sevgisi bütün canlılığı ile yaşamaktadır. Milletimizin hislerine tercüman olan şairler bunu mısralarında ne güzel ifade ederler. Bunlardan bir iki örnek verelim: Bir gün olup kucağına ulaşsam, Gözlerimden döksem sevinç yaşını. Sancağının gölgesinde dolaşsam, Öpsem, öpsem toprağını taşını! (Orhan Seyfi ORHON)   Bizi bugün için beslemiş vatan, Ne mutlu bu yolda olaydım kurban. (Aşık Veysel)   Olgun bir mü’min yalnız vatanını değil milletini de sevmelidir. Sevgi güç verir, nihayet mutluluk verir. Ayrılık gayrılık sinirleri bozar, dayanışmayı yıkar ve milletin arasına nifak sokar. Bu sebeple millet olarak birbirimizi sevmeliyiz. Dinimiz fertler arasındaki münasebetlere büyük önem vermiş ve riayet edilmesi gereken hukukî ve ahlakî kurallar koymuştur. Bunlara uyulduğu takdirde toplumda düzen sağlanır ve müslümanlar böylece huzur ve güven içinde birlik ve beraberliklerini sağlayarak mutlu olurlar. Felâket anlarında tam bir dayanışma ile birleşen ve barış zamanlarında el ele tam bir anlayışla çalışan milletler daima başarıya ulaşmışlardır. Bizim tarih birliğimiz,

kültür birliğimiz, din ve ülkü birliğimiz millet olarak ne kadar sağlam bir yapıya sahip olduğumuzu gösterir. İnanan insanların ortak dini duyguları da bir milletin gücüne güç katar. Aynı zamanda o milletin fertlerinin birbirini sevmelerini kolaylaştırır. Yüce Allah; انما المؤمنون اخوة فاصلحوا بين اخويكم “Mü’minler ancak kardeştirler Öyle ise kardeşlerinizin arasını düzeltin...” (Hucurat, 49/10) diye buyururken bu gerçeğe işaret buyurmuştur. İnsanlarla iyi geçinme yollarını aramak ve kendi milletine yürekten bağlı olmak, müslümanın asaletini gösterir. Birlikte, sevgide ve barışta güç vardır. Nitekim, Yüce Allah: و الصلح خير ...   “Uzlaşmak daha hayırlıdır” (Nisâ, 4/128) diye buyurmuştur. O halde her ferdin milletini yürekten sevmesi ve barış içinde yaşamaya çalışması hem milli, hem de dini bir görevdir.[11]   SONUÇ   Şehitlerimiz, kanlarını akıtarak bu cennet vatanı bize emanet etmişlerdir. Bize düşen de bu toprakları imar etmek, korumak ve bizden sonraki nesillere devretmektir. Bunu yapmadığınız takdirde hem vatanımıza ve hem de şehitlerimize karşı görevlerimizi yapmamış ve onların ruhlarını incitmiş oluruz. Bütün şehitlerimize Cenâb-ı Hak’tan rahmet diliyor, gazilerimize minnet ve şükranlarımızı sunuyoruz.   [1] Bu bölüm Din İşleri Yüksek Kurulu Üyesi Şükrü ÖZBUĞDAY tarafından □□hazırlanmıştır. [2] Türk ve Türklük,. TSE Yayınları, s. 310-312. Ankara, 1994.. [3] Sabunî, Muhammed Ali, Safvetü’t-Tefasir, I,511. Beyrut, 1981.. [4] Müslim, Cihad, 20. III, 1362. bk..Buhari, Cihad,112. IV, 9. [5] Tirmizî, Fedâilü'l-Cihâd, 12. No: 1639. IV, 175.. [6] Müslim, İmâre, 163. II, 1520. [7] Müslim, İmare. 157. II, 1517. [8] Buhari,Cihad, 21, III, 208. [9] Buhari,Cihad.7. III, 203. [10] Cezeri, Abdurrahman □□el-Fıkh alel Mezahibi'l-Erbaa, Beyrut, t.y. I, 527-528. [11] ÇUBUKÇU, İbrahim □□Agâh, İslam'da Ahlak ve Manevi Vazifeler, Diyanet İşleri □□Başkanlığı Yayınları, s.8.6. Ankara, 1995.

islam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler